

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Texten till avsnittet "Hedersrelaterat våld" i Ymmärrä Suomea -videoserien

Det började då jag var tio. Jag skulle ha velat sova över hos kompisar och spela fotboll, men fick inte lov. Då jag var tonåring måste jag åka hem då kompisarna åkte till shoppingcentret. Mina bröder fick göra och klä sig hur de ville.

Jag drömde om att göra saker i smyg, men alltid fanns det någon släkting eller bekant som kunde se mig och berätta för min familj. Det skulle ha lett till bestraffning och ännu strängare regler. I min barn- och ungdom upplevde jag flera olika slags våld för att jag råkat födas som flicka.

*****

Våld uppfattas ofta som enbart fysiskt våld, såsom att lugga, slå eller sparka. I verkligheten är våld ett brett koncept och dess olika former innebär allvarliga skador för den som utsätts.

Psykiskt våld innebär exempelvis skällsord, kontroll eller begränsning av rörelsefriheten.

Ekonomiskt våld kan exempelvis innebära att man förbjuder en person att ha ett eget bankkonto och bankkoder och inte låter honom eller henne bestämma om användning av sina egna pengar.

Om man tvingar eller pressar någon till sexuella handlingar, rör någon utan hans eller hennes samtycke eller kallar någon för öknamn med sexuell anspelning eller öknamn som anspelar på personens sexuella läggning är detta sexuellt våld.

Hedersrelaterat våld skiljer sig från övrigt våld på åtminstone ett märkbart sätt: det utövas av ett samfund. Metoderna är de samma som de ovan beskrivna, exempelvis kontroll, isolering, hot, öknamn eller fysiskt våld. Det kan även vara tvångsäktenskap eller att förhindra skilsmässa.

I värsta fall kan våld leda till döden.

Oftast agerar gärningsmännen inte ensamma utan med stöd av samfundet eller familjen. Man försöker inte ens dölja användningen av våld från samfundet eller familjen och ibland uppmuntrar samfundet till och med våldet.

*****

Jag såg väldigt mycket fram emot att flytta till en annan ort för att studera. Jag fick inte lov att flytta. Jag lydde, eftersom jag var rädd att förlora min familj.

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Min familj pressade mig att glömma mina drömmar om att studera och till att grunda en egen familj. De höll koll på mig även efter att jag blivit myndig. Våld och hot om våld var närvarande varje dag.

Till slut vågade jag ringa numret till en hjälptelefon som jag hittade på nätet och berätta om min situation.

Genom detta träffade jag andra med liknande erfarenheter, fick nya vänner, började sätta värde på mig själv och vågade förverkliga mina drömmar.

*****

I Finland är människors rättigheter tryggade av såväl nationella lagar som internationella avtal om mänskliga rättigheter.

Tillsammans garanterar de alla människors lika värde. Jag skulle särskilt vilja lyfta fram två av dem.

Rätten till personlig integritet är absolut och gäller alla flickor, pojkar, män, kvinnor och non-binära personer. Varje människa har även självbestämmanderätt, dvs. rätt att bestämma över sitt eget liv.

I Finland är föräldrarna ansvariga för sina minderåriga barn, men barnen kan fatta beslut som gäller dem i allt större omfattning ju äldre de blir och mer erfarenhet de får. Från 18 års ålder får alla människor själva helt på egen hand göra sina egna val.

En myndig person bosatt i Finland får alltså själv bestämma var han eller hon vill bo, vad han eller hon vill studera eller jobba med, sin religion och sin klädsel. Varken familjen eller någon annan kan välja en make eller make för en annan person eller tvinga någon att gifta sig. Alla människor har även rätt att bestämma över sina egna inkomster, sitt bankkonto och sin ekonomi.

Alla former av våld är ålagda med straff enligt Finlands lag. Det strängaste straffet är en ovillkorlig fängelsedom och för invandrare till och med utvisning.

Domar är offentliga i Finland och diskuteras omfattande i både traditionella medier och sociala medier.

*****

Som yngre drömde jag ofta mardrömmar, eftersom situationen hemma var så jobbig. Jag var deprimerad och det var svårt för mig att koncentrera mig på studierna. Jag trodde att jag inte var lika mycket värde som min bror och att familjens intresse gick för mitt intresse.

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Min vän hade det ännu tuffare: hon tvingades söka hjälp i ett skyddshem. Det är ett ställe där personer som utsätts för våld eller hot tillfälligt kan bo. Min vän tar nu starka läkemedel mot depression och har en lång tid av terapi framför sig. Tack vare hjälpen har hennes tillfrisknande dock börjat.

Min vän har brutit kontakten med sin familj med jag träffar mina släktingar regelbundet. Jag ser fram emot att ta examen för mitt drömyrke om sex månader och börja söka jobb.

Jag vill påminna om att alla människor har rätt att bestämma över sitt eget liv och att man bör respektera andra människors val. Man får och bör prata om våld, det finns hjälp att då! Du hittar kontaktuppgifter för hjälpanstanser under denna video.

*****

Hjälp för personer som utsätts för våld och andra involverade parter:

Monika-Naiset: <https://monikanaiset.fi>

Kriscenter tfn 0800 05058 mån-fre kl. 9-16

Skyddshem tfn 045 6396 274 (alltid öppet)

Nollalinja: <https://www.nollalinja.fi>, tfn 080 005 005 (alltid öppet)

Sopu-työ: <https://www.soputila.fi>

Didar: <https://www.didar.fi>

I en akut nödsituation ska du ringa 112.

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

**Hävkraft
frånEU**
2014–2020

Finland – mitt hem

Stig in. Det lönar sig.

Närings-, trafik- och
miljöcentralen

Hävkraft
frånEU
2014–2020

Europeiska unionen
Europeiska socialfonden